

NoordWest 10

ONL Partner bij Gedragsproblemen

In samenwerking met Onderwijszorg Nederland verzorgt OBD Noordwest vanaf februari 2011 groepsbehandelingen voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Deze behandelingen worden grotendeels vergoed door de zorgverzekeraar.

De behandelingen richten zich op lichte gedragsproblematiek en sociaal-emotionele problemen. Op vier gebieden worden behandelingen gegeven, namelijk weerbaarheid, sociale vaardigheid, faalangstreductie en gedragsregulatie.

Elk behandeltraject bestaat uit 10 bijeenkomsten, deze worden aangeboden in groepen van ongeveer 8 tot 12 kinderen. Ouders worden betrokken door middel van een aantal ouderbijeenkomsten.

Ouders zijn verantwoordelijk voor de aanmelding van hun kind bij OBD Noordwest. - De school levert een bijdrage door een compleet leerlingdossier te overleggen aan een extern deskundige die kan een 'Verklaring voortraject' op stellen. Voor het leerlingdossier zijn de volgende punten van belang:

- School kan schriftelijke informatie overleggen van een leerlingvolgsysteem.
- Er is een verslag van een oudergesprek waarin duidelijk wordt wat de eventuele zorg van ouders is.
- De school kan één of meer handelingsplannen met evaluaties overleggen waaruit blijkt dat er op een systematische en gestructureerde wijze begeleiding is geboden aan de leerling.
- Er zijn zorgteambesprekingen over betreffende leerling geweest in het bijzijn van een extern deskundige. Verslagen hiervan zijn toegevoegd.
- Uit het dossier wordt duidelijk dat er sprake is van enkelvoudige gedragsproblematiek (eventueel uitsluiting meervoudige problematiek middels nadere diagnostiek/ screening).
- Indien het dossier volledig is kan een deskundige orthopedagoog/psycholoog van OBD Noordwest

een 'Verklaring voortraject' tekenen waaruit blijkt dat aan alle bovenstaande voorwaarden voor het voortraject voldaan is.

Om in aanmerking te komen voor de vergoedingen voor de groepsbehandelingen vanuit de zorgverzekeraar, dienen de ouders de volgende stukken aan te leveren bij aanmelding:

- Aanmeldformulieren
- Verwijsbrief van Bureau jeugdzorg of de huisarts of jeugdarts voor eerstelijns psychologische zorg
- Kopie identificatiebewijs/ paspoort
- Leerlingdossier of Verklaring deskundige orthopedagoog/psycholoog OBD Noordwest.

partner bij
gedragsproblemen

Voor informatie kunt u contact opnemen met Lyke Ybema of Katja Groot:
E lybema@obdnoordwest.nl
kgroot@obdnoordwest.nl
T (0229) 25 93 80

Ondertekening contract,
vlnr Rombout de Wit (OBD Noordwest),
Annemarie Kaptein (Edventure, ONL),
J.G. Snel (UVIT) en L. Verschuren (MHR)

Brein Fijn Leren

'Kinderen uit de stand-by stand halen'

In de afgelopen periode zijn diverse Surplusscholen aan de slag gegaan met het Brein Fijn Leren. Zo deed De Marske een pilot, waarna ook De Sluis enthousiast werd. Op initiatief van Jannie Baron zijn vervolgens De Peppel, De Dentele, De Bijenkorf en De Meerpaal gezamenlijk aan een training begonnen. De Zandhorst start in het voorjaar van 2011. Thomas Bakker, directeur van De Sluis in Anna Paulowna: 'Voordat we met Brein Fijn Leren begonnen, hebben we gefilmd in de klas. Soms lijkt het alsof kinderen opletten, maar ondertussen zie je hun ogen afdwalen, ze zakken

onderuit op hun stoel of beginnen te kletsen. We waren benieuwd naar het effect van het Brein Fijn Leren. Het team heeft kennisgemaakt met de theorie en ze waren zo enthousiast dat ze er meteen de volgende dag mee aan de slag gingen in de klas. In alle groepen wordt nu geëxperimenteerd met verschillende werkvormen. Wat opvalt, is dat ze allemaal actief en betrokken zijn. Het bruist in de school. Kinderen vinden het leuk om zo te werken. Ze worden geprikkeld, hun hersenen zijn aan de gang.' Leerkrachten hebben niet het gevoel dat ze daarvoor

iets extra's moeten doen. 'Het is een andere manier van werken waarvoor je even een knop moet omzetten, maar dat blijkt niet heel ingrijpend te zijn. Kortom: wij zijn erg enthousiast.'

Niet betrokken

Voor de uitgangspunten van het Brein Fijn Leren kloppen we aan bij Piet Beemsterboer van OBD Noordwest. 'Als je goed rondkijkt in de klas, zie je meteen welke kinderen betrokken zijn en welke niet. Terwijl één kind een vraag van de leerkracht beantwoordt, is het gros van de andere kinderen met zijn gedachten elders. Bij die kinderen gebeurt er dus niets in hun neurale netwerk. Ook een lange verbale instructie werkt niet. Na zo'n vijf minuten worden kinderen al onrustig, teveel informatie leidt alleen maar tot vergeten. De hersenen hebben beweging nodig.' Brein Fijn Leren houdt rekening met de manier waarop onze hersenen met informatie omgaan, zet Beemsterboer uiteen. 'De neuropsychologie leert ons dat ons brein het prettig vindt als verschillende zintuigen worden aangesproken. Dat versterkt de onderlinge verbindingen in de hersenen, waardoor ze beter gaan werken en we

informatie beter vasthouden. Lesstof beklijft bovendien beter als deze kan worden gekoppeld aan kennis die je al bezit. En dat is helemaal het geval als datgene wat wordt aangeboden ook betekenisvol is.' Hersenen houden van activiteit, variatie, beweging, spel, uitdaging en prikkeling, zo blijkt uit onderzoek. 'Stress is daarentegen een belemmerende factor die het brein vergiftigt.' In totaal zijn er ruim dertig factoren die invloed hebben op het brein. 'Die kun je niet altijd allemaal toepassen, maar het is wel goed om je ervan bewust te zijn en er gericht gebruik van te maken.'

Interesse wekken

Beemsterboer maakte een vertaalslag vanuit de neuropsychologie naar het programma Brein Fijn Leren dat hij voor OBD Noordwest ontwikkelt. 'Daarmee wil ik leerkrachten gereedschappen aanreiken om de kwaliteit van hun instructie te verbeteren.' Helemaal nieuw is Brein Fijn Leren niet, erkent de adviseur. 'Mijn vroegere juf uit de derde klas begreep het al heel goed; zij nam ons voor een les over paddenstoelen mee naar het bos. Ik weet nú nog welke paddenstoelen we toen gevonden hebben, zoveel indruk heeft dat gemaakt. Het begint allemaal met de manier waarop je de stof aanbiedt. Je moet de interesse van kinderen wekken. Zo kun je ze laten kennismaken

met alle dieren die in Nederland leven via een boekje, maar je kunt ze ook in groepjes laten bedenken welke dieren dat zijn. Dat is een actieve, speelse manier waarbij alle kinderen betrokken zijn. Daardoor houden ze de informatie beter vast. Tijdens de training voor de vier Surplusscholen vertelde Paul Baars van De Meerpaal dat hij op de derde dinsdag van september zijn groep 8 Prinsjesdag had laten nabootsen, inclusief het vormen van politieke partijen en het samenstellen van een begroting. Dat was een succes, alle kinderen waren enorm betrokken.' Daarmee komen we bij de basis van Brein Fijn Leren. 'Door actieve leervormen aan te bieden en gebruik te maken van samenwerkend leren, haal je kinderen uit de stand-by stand en zal de leeropbrengst groter zijn.'

Instructiemodel

Om Brein Fijn Leren in praktijk te kunnen brengen, gebruikt Beemsterboer het activerende directe instructiemodel dat is opgebouwd uit zeven stappen: terugblik (welke voorkennis is er al?), oriëntatie (wat is het doel van de les?), uitleg (met goede voorbeelden), begeleiding (kennismaken met de stof onder leiding van de leerkracht), zelfstandige verwerking (alleen of in groepjes), evaluatie (beheersen ze de lesstof?) en ten slotte

de terug- en vooruitblik, die er – door het herhalende karakter – mede voor moet zorgen dat kinderen de stof vasthouden. Belangrijk is dat kinderen vanaf het begin de stof goed aanleren. 'Hersenen slaan alles op en maken geen onderscheid tussen goed en fout. Je moet dus controleren of leerlingen de stof begrepen hebben, anders ontstaan er netwerken die verkeerde informatie vasthouden.' En vergeet vooral niet om positieve feedback te geven, benadrukt Beemsterboer. 'Kinderen in de basisschoolleeftijd floreren bij complimenten. Dan komt er dopamine vrij, dat geeft een lekker gevoel, wat vervolgens een motiverend effect heeft. Bovendien worden de netwerken in ons brein daardoor sterker. Wees daar dus niet zuinig mee.'

Dit artikel is eerder geplaatst in Paraplus, het personeelblad van de stichting Surplus editie 54, november 2010. Geschreven door Monique Ooms.

Voor meer informatie over Brein Fijn Leren, kunt u contact opnemen met Piet Beemsterboer en Kitty Broers: T (0229) 25 93 80
E pbeemsterboer@obdnoordwest.nl
E kbroers@obdnoordwest.nl

Leerlingen van 'De Meerpaal' doen onderzoek met bakjes water, zand en een injectie-spuut. De verwerking werd er in 2-tallen gedaan. Ze gingen keihard aan het werk met een samenvatting.

Houd je onderwijsconcept levend!

De Paulusschool werkt elke dag aan OGO

De Paulusschool, Helga Dol

De Paulusschool in Heiloo heeft een katholieke signatuur, maar koos zo'n 14 jaar geleden ook bewust voor een onderscheidend onderwijsconcept: Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO). Door te werken met thema's wordt de lesstof in zinvolle verbanden aangeboden en kunnen kinderen actief meewerken aan hun ontwikkeling. Management en team zijn ervan overtuigd dat als kinderen betrokken zijn bij wat ze leren, ze dan beter presteren. Dit vraagt wel het een en ander van de leergemeenschap die ze samen vormen.

Aan het woord is Helga Dol, adjunct-directeur: 'We zijn met OGO begonnen in de kleutergroepen. Jaar na jaar zijn we verder gegaan door de ervaringen mee te nemen en uit te breiden naar de andere groepen. In totaal heeft het acht jaar geduurd voordat alle groepen en leerkrachten volgens de visie werkten. Nu doen ze dat allemaal heel gemotiveerd en enthousiast.'

Aangepaste kwaliteitskaarten
'Rob Godfried (OBD Noordwest) komt nog steeds vier keer per jaar ons MT adviseren. Met zijn gespecialiseerde kennis van OGO is hij een waardevolle partner.

Daarnaast is het netwerk van OGO-schooldirecties dat Rob leidt onmisbaar. Je kunt er via intervisie met collega's van gedachten wisselen. Ook hebben we er gezamenlijk onder andere gewerkt aan de oplossing voor de verplichte kwaliteitskaarten, die voor ons onderwijsconcept veel specifiekere moesten om de kwaliteit van de leerkrachten te kunnen toetsen. In het begin ondersteunde Rob ook ons team op school, maar dat kunnen we inmiddels zelf.'

'OGO-blik': ouderbetrokkenheid realiseren

'Ook ouders willen we bij ons onderwijs betrekken. Uit tevredenheidsonderzoek bleek dat ouders kennis over ons concept misten, die wij als bekend veronderstelden. Informatieavonden en een nieuwsbrief blijken niet genoeg. We hebben nu zelf 'de OGO-blik' ontwikkeld: leerkrachten maken foto's van kinderen die in de klas aan het werk zijn. Deze hangen bij elke groep naast de deur. De volgende stap is het verhelderen van de onderschriften bij de foto's; duidelijk maken welke leerdoelen worden verwezenlijkt. Een klankbordgroep met ouders helpt ons met het verbeteren van de communicatie. De kinderen presenteren daarnaast aan het eind van elk thema hun werk aan de

ouders. Morgen organiseert groep 8 bijvoorbeeld een beroepenmarkt.'

Leergemeenschap

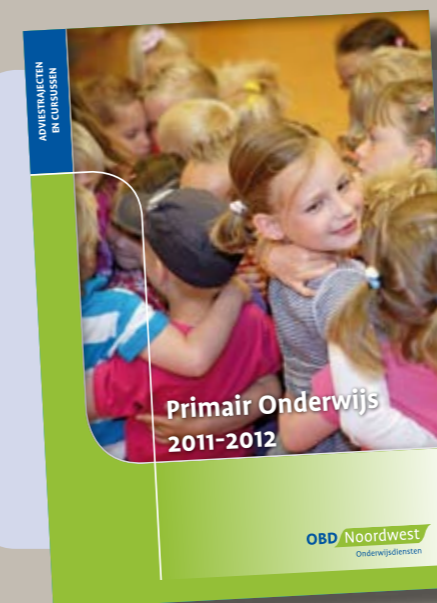
'Met het levend houden van je onderwijsconcept ben je nooit klaar. Voortdurend zijn er intern vragen of discussies. In de Cito-toets wordt begrip lezen bijvoorbeeld getoetst met 'husselteksten'. Dit zijn zinnen die door elkaar staan en die in logische volgorde gezet moeten worden. Deze toets past helemaal niet bij

OGO, maar je wilt natuurlijk wel dat je kinderen goed scoren op de Cito-toets. Soms is een knieval naar 'iets doen omdat het moet' niet te vermijden. Een andere docent maakt er een quiz van om de leerlingen toch enthousiast te houden. Je verwacht van de kinderen dat ze een leergemeenschap vormen, waar ze van en met elkaar leren én elkaar helpen. Met een team vorm je net zo goed een leergemeenschap: samen ontwikkelen we ons, elke dag weer.'

Ook voor andere onderwijsconcepten, zoals bijvoorbeeld Dalton en Montessori verzorgt OBD Noordwest succesvolle ondersteuning van schoolontwikkeling. Uitgebreide informatie vindt u in onze gids en op onze website: www.obdnoordwest.nl

Voor meer informatie over onderwijsconcepten, kunt u contact opnemen met Rob Godfried:
M 06 466 46 067
E rgodfried@obdnoordwest.nl

De nieuwe OBD-gids 2011-2012 is uit!

De nieuwe OBD-gids met het aanbod voor schooljaar 2011-2012 is op dit moment in productie. U ontvangt de nieuwe gids- in tweevoud - in de week van 21 maart. Indien u extra exemplaren wenst te ontvangen kunt u de antwoordkaart bij de gids opsturen of een mail sturen naar: info@obdnoordwest.nl.

BLINK-UIT

BLINK-UIT wil kinderen met trots het beste uit zichzelf laten halen.....!

Een (hoog)begaafd IQ garandeert geen (hoog)begaafde prestaties. Naast *cognitieve* aanleg spelen tevens andere persoonlijkheidsfactoren, zoals motivatie en creatief denkvermogen, een belangrijke rol. Echter, ook wanneer deze factoren sterk ontwikkeld zijn, is uiteindelijke ontplooiing van het talent nog niet vanzelfsprekend. Hierin is de omgeving van cruciaal belang. Slimme kinderen kunnen pas tot uitzonderlijke prestaties komen, wanneer hun directe omgeving hun potentie en ontwikkelings- en leerbehoeften herkent en erkent.

BLINK-UIT zet het getalenteerde kind centraal en gaat op zoek naar zijn/haar mogelijkheden en kansen. Samen met de ouders en de scholen, proberen wij een stimulerende omgeving voor het kind te creëren. Ieder kind heeft namelijk recht om zich op zijn/haar eigen niveau optimaal te ontwikkelen en uitgedaagd te worden.

De filosofie van BLINK-UIT is de zogenaamde 'Gouden Driehoek'. Teneinde de begeleiding aan slimme kinderen adequaat te kunnen bewerkstelligen, gelden drie regels:

Als leerkracht/ouder heb je een grondige **kennis** nodig over hoogbegaafdheid (kenmerken, signalen en mogelijke problemen).

Als leerkracht/ouder moet je je **bewust zijn** van 'de statistieken'. Intelligentie laat zich beschrijven in een normaalverdeling, waarbij er evenveel kinderen met een IQ boven, als onder het gemiddelde van 100 zijn. Een kind met een IQ van 130 is dus het equivalent aan de bovenkant, van een kind met een IQ van 70. En we kennen allemaal de vele mogelijkheden die er bestaan op het gebied van aangepast onderwijs voor deze laatste groep 'zwakkere' leerlingen!

Als leerkracht/ouder moet je in staat zijn een klimaat te creëren, waarin je openlijke **waardering** hebt voor excellente prestaties. Dat wil zeggen: waarin je kinderen uitdaagt en uitnodigt hun hoofd boven het maaiveld uit te steken en hen bevestigt dat presteren 'mag'.

Kortom: het is niet alleen aan het kind zelf om te bepalen hoe het met het 'anders zijn'

omgaat, de houding van de school en de ouders is hierin van essentieel belang. De omgeving kan ervoor *kieszen* dat het kind gaat voor zichtbaarheid; het mag zijn wie het is. Het omzetten van een (hoog)begaafde potentie, naar (hoog)begaafde prestaties, is dus een keuze van allen en dat is precies hoe BLINK-UIT het ziet; als een gezamenlijke uitdaging! BLINK-UIT biedt het volledige spectrum aan begeleiding, te weten: diagnostiek, leerlingbegeleiding, professionalisering en advies. Bij voorkeur werken wij volgens een geïntegreerde aanpak, in samenwerking met alle betrokken partijen rondom het kind. Wilt ook u uw kinderen laten uitblinken? Kijk voor meer informatie en al onze mogelijkheden op de site: www.blink-uit.nl

Voor meer informatie over BLINK-UIT, kunt u contact opnemen met Sonja Borgsteede of Anna Lont-zuidema:
M 06 466 461 70
M 06 523 468 16
E info@blink-uit.nl

Het Kleurenorkest, een pareltje in het onderwijslandschap

School voor natuurlijk leren koppelt opbrengsten vooral aan een goed pedagogisch klimaat.

'Op mijn vorige school moest ik leren, maar hier mag ik leren.' Aan het woord is Roos, die als zij-instromer in de bovenbouw van algemeen bijzondere basisschool Het Kleurenorkest (76 leerlingen) in Limmen zit. Haar klasgenoten Jan en Rick doen er nog een schepje bovenop: 'Hier word je door verschillende leraren op zo veel manieren op weg geholpen, dat het uiteindelijk wel op je harde schijf moet komen.' Wat is er nu eigenlijk zo bijzonder aan het Kleurenorkest? Eigenlijk begint het met de visie op leven, communiceren en ontwikkelen van de oprichters.

Dorien Groot en Bouke de Boer weten als trainer en eigenaar van het NTI/NLP in Limmen wat een neuro-linguïstische benadering van omgaan met elkaar en jezelf mensen oplevert. Reden genoeg om daar vroeg mee te beginnen en in 2007 een particuliere school op te richten met de bedoeling zich te ontwikkelen tot een door het rijk gesubsidieerde school (augustus 2011).

De pedagogische pijlers lagen vanuit het instituut voor de hand: NLP, Systemisch Werken en oplossingsgericht werken. 'Bij ons vallen kinderen wel op, maar niet uit,' is één van de lijfspreuken van de school. Als didactische onderwijsconcept werd gekozen voor natuurlijk leren. Een breed begrip, zoals weldra bleek.

Samen met Ruud Musman (OBD Noordwest) is een invulling gevonden voor natuurlijk leren. Ruud: 'We hebben hierin een onderscheid gemaakt tussen het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en inzichten. Kennis haal je uit boeken, de media, de leraren en vooral buiten de school, vaardigheden vragen training en inzichten doe je op door onderzoek, ontdekkingen en vooral door het delen, uitwisselen en toepassen.'

Om tot een realistische, zinvolle en werkbare organisatie te komen hebben we samen gekozen voor een cursorische benadering van rekenen en spelling. Zowel in de eigen groep als in verplichte workshops geven de leerkrachten zo veel mogelijk op onderwijsbehoefte instructie.

Voor de toepassing en het opdoen van wereldoriënterende kennis maakt de school gebruik van keuzeateliers, projecten, thema's en in de bovenbouw vooral onderzoek. Vooral in deze werkwijze en in de manier waarop kinderen worden begeleid en gevolgd vinden we de elementen van natuurlijk leren terug. Coachings- en portfoliogesprekken maken daarvan een onmiskenbaar deel uit.

Door leerlingen zelf te leren reflecteren aan de hand van leer- en ontwikkelingslijnen krijgt

vooral de oplossingsgerichte benadering gestalte. Leidt de ontspannen, natuurlijke sfeer niet tot mindere schoolprestaties? Directeur Els Vonk vertelt, dat de school al drie keer door de inspectie is bezocht, waarbij ze het predikaat een pareltje kreeg. Dat was binnen de kaders van de particuliere school, maar de laatste keer voldeed de school ook ruimschoots aan de normen voor een bekostigde school. Els: 'Er wordt veel van het team gevraagd om op deze wijze te werken, maar de motivatie van de kinderen ziet, geeft dat tegelijkertijd enorm veel energie. En wat is het fijn een prettige gedachte, dat je de opbrengsten zo ziet groeien zonder alleen maar taal en rekenen te doen. Voor ons eens te meer het bewijs dat een goede pedagogische basis van veiligheid, relatie, waardering en zelfvertrouwen onlosmakelijk verbonden is met leeropbrengsten.'

Ga voor een filmpje over de school naar de website: www.obdnoordwest.nl

Voor meer informatie over Het Kleurenorkest, kunt u contact opnemen met Ruud Musman:
M 06 523 465 36
E rmusman@obdnoordwest.nl

Informatiemiddag Rekenen moet je doen!

Op woensdagmiddag 16 maart 2011 organiseert het OIC een informatiemiddag over rekenen. Deze middag wordt ingeleid door Ineke Bruning (onderwijsadviseur). We bieden de volgende workshops aan:

- De keuze van een rekenmethode voor onze school
- De Grote Rekendag 2011
- Rekenoren (Heutink)
- Rekenmarkt

Tijdens de workshop Rekenmarkt zal Marlijn Bouman een demonstratie verzorgen van De Reken tuin. Dit is een webapplicatie waarin kinderen het rekenen spelenderwijs kunnen oefenen en automatiseren. De moeilijkheid van de sommen wordt automatisch aangepast aan het rekenniveau van kinderen. De reken tuin kan zowel op school als thuis gebruikt worden en past naast iedere rekenmethode.

Marre Frickel (onderwijsadviseur) demonstreert zOEFi. Deze webapplicatie biedt speelse, interactieve en coöperatieve activiteiten, om dagelijks 10 minuten de rekenbasis te automatiseren via het digibord. zOEFi past naast elke methode, en oefent met begrip en inzicht. zOEFi is voor groep 7, groep 8 en de brugklas.

Op de tentoonstelling zijn allerlei nieuwe materialen op rekengebied (zoals Pluspunt, Wereld in Getallen, Wizwijs, Alles Telt, Rekenrijk, Reken Zeker), nieuw zelfstandig werkmateriaal en digitale pakketten te zien. De tentoonstelling is de hele middag te bezichtigen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ella Ruigrok: E eruigrok@obdnoordwest.nl T (0229) 25 93 80.

VACATURE

Vanwege een toenemende vraag zoeken wij voor het nieuwe schooljaar

ERVAREN ONDERWIJSADVISEURS M/V

- taal & lezen en/of
- VVE (voor- en vroegschoolse educatie)

Kijk voor nadere informatie op www.obdnoordwest.nl

Informatie- middag VNL

Op woensdagmiddag 13 april 2011 organiseert OBD Noordwest in Hoorn een informatiemiddag rond het traject VNL (Veel lezen, Niveau omhoog, Leesplezier! De middag duurt van half twee tot half vier. Aan deze informatiemiddag zijn geen kosten verbonden.

Het VNL-traject is een manier om het voortgezet technisch lezen in de school goed vorm te geven. Het plezier hebben in lezen is een van de twee pijlers van dit praktische traject. De andere pijler is de leerkracht die leescoach is geworden. Een didactisch geordende bibliotheek met de leukste kinderboeken en een goed opgeleide leescoördinator zijn twee opbrengsten van het traject. De presentatie wordt verzorgd door Piet Beemsterboer, coördinator VNL bij OBD Noordwest.

Voor meer informatie en aanmelding kunt u contact opnemen met Marjolein Huiberts:

E mhuiberts@obdnoordwest.nl
T (0229) 25 93 80

OBD Noordwest

Postbus 80
1620 AB Hoorn
T (0229) 25 93 80
F (0229) 25 93 83

E info@obdnoordwest.nl
I www.obdnoordwest.nl

Locatie Hoorn (centraal bureau)

Blaauwe Berg 3A
1625 NT Hoorn

Locatie Alkmaar

James Wattstraat 4
1817 DC Alkmaar

Redactie:

OBD Noordwest /
Nicole Smet

Vormgeving en druk:

Second Opinion

Voor meer informatie over al onze uitgaven en diensten kunt u terecht op onze internetsite: www.obdnoordwest.nl. U kunt ook onze gidsen opvragen per telefoon: T (0229) 25 93 80 of per mail: E info@obdnoordwest.nl. Wij komen ook graag bij u langs voor een adviesgesprek.

NoordWest

